

ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

**ΘΕΜΑ : “ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΡΕΙΑΣ ΚΑΙ ΕΚΦΡΑΣΗ ΑΠΟΨΕΩΝ
ΤΟΥ Τ.Ε.Ε/Τ.Α.Κ ΓΙΑ ΤΗΝ ΜΕΛΕΤΗ ΧΑΡΑΞΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΤΟΥ
ΔΥΤΙΚΟΥ ΠΑΡΑΛΙΑΚΟΥ ΜΕΤΩΠΙΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ ”**

Α' Φάση

ΜΕΛΗ ΟΜΑΔΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Αρναουτάκη Μαρία Αρχιτέκτων

Νεονάκης Γιάννης Αρχιτέκτων M.Sc.

Τρουλλινού – Τζωρτζακάκη Άννα Αγρ. Τοπ. Μηχανικός

Ηράκλειο, Ιούνιος 2004

Η ομάδα εργασίας που συστήθηκε μετά από την απόφαση της Δ.Ε. του τμήματος του Τ.Ε.Ε/Τ.Α.Κ και σύμφωνα με την οποία οριστήκαμε μέλη της οι παρακάτω :

1. Αρναουτάκη Μαρία Αρχιτέκτων
  2. Νεονάκης Ιωάννης Αρχιτέκτων M. Sc
  3. Τρουλλινού – Τζωρτζακάκη Άννα Αγρ. Τοπ. μηχανικός
- αφού παρέλαβε το τεύχος της Α' Φάσης της “Μελέτης χάραξης Αναπτυξιακών κατευθύνσεων για τις υποβαθμισμένες περιοχές του Δυτικού παραλιακού μετώπου Ηρακλείου Κρήτης 2001 – 2006”, καθώς και το τεύχος του παραρτήματος που το συνόδευε και τα οποία συντάχθηκαν από τους μελετητές Αλέξανδρο Κοτζαμπόπουλο οικονομολόγο & Γεράσιμο Σκλαβούνο πολεοδόμο Χωροτάκτη, προχώρησε στις παρακάτω εργασίες:
1. Επισκέφθηκε τον υπεύθυνο του Γραφείου της Παλιάς Πόλης Ηρακλείου συν. Γ. Φουρνάρη στις 1/06/04 για τη συγκέντρωση στοιχείων, πληροφοριών και διευκρινήσεων σχετικά με την προαναφερόμενη μελέτη και παρέλαβε αντίγραφα της ειδικής Συγγραφής υποχρεώσεων, των τεχνικών προδιαγραφών και της σύμβασης της μελέτης.
  2. Μελέτησε προσεκτικά τα δυο τεύχη της μελέτης καθώς και τα τεύχη της σύμβασης των τεχνικών προδιαγραφών και της Ειδικής Συγγραφής υποχρεώσεων που παρέλαβε από το Γραφείο της παλιάς πόλης Ηρακλείου. Στην συνέχεια προχώρησε στη σύνταξη του κειμένου της εργασίας που της ανετέθη η οποία χωρίζεται σε τρία μέρη, τα εξής:

1^ο Μέρος Εισαγωγή.

2^ο Μέρος Περίληψη του κειμένου της Α' Φάσης της προαναφερόμενης μελέτης.

3^ο Μέρος Συμπεράσματα, παρατηρήσεις, επισημάνσεις, τοποθετήσεις επί του κειμένου της Α' Φάσης της μελέτης.

1^ο Μέρος

Εισαγωγή

Σύμφωνα με την Ειδική Συγγραφή Υποχρεώσεων μεταξύ Δήμου Ηρακλείου και μελετητών είναι η εκπόνηση της «**Μελέτη Χάραξης Αναπτυξιακών Κατευθύνσεων**» για τις υποβαθμισμένες περιοχές του δυτικού παραλιακού μετώπου Ηρακλείου Κρήτης.

Αντικείμενο της Α' Φάσης της μελέτης είναι:

- **Αποτύπωση – καταγραφή και αξιολόγηση της υφισταμένης κατάστασης σε όλους τους τομείς:**

- *Φυσιογνωμία της περιοχής,*
- *Κοινωνικό – οικονομική ταυτότητα της περιοχής, (Δημογραφικές τάσεις, οικονομική ταυτότητα, Τομείς και κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας, Τεχνικές υποδομές, Πολιτιστικό – Ιστορικό περιβάλλον, Διοικητική οργάνωση – Συλλογικοί φορείς)*
- *Δομημένο περιβάλλον (χρήσεις γης, Σύγχρονη Δόμηση, αστικές λειτουργίες και πολεοδομικά θέματα, Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο, επάρκεια κοινόχρηστων χώρων πρασίνου, Δείκτες δομημένου περιβάλλοντος, Εξέλιξη της οικοδομικής δραστηριότητας, Ποιότητα κατοικίας – διατηρητέα κτήρια, Συνθήκες πολεοδόμησης οικισμών, Κυκλοφορία πεζών και οχημάτων, Σύνδεση του αστικού ιστού με την θάλασσα.*

- **Χρήση των αποτελεσμάτων της παραπάνω ανάλυσης για διαμόρφωση ολοκληρωμένης ανάλυσης SWOT (Strengths – Weaknesses – Opportunities – Threats) η (Πλεονεκτήματα – Προβλήματα – Ευκαιρίες – Απειλές).**

- **Σχεδιασμός και εξειδίκευση του τοπικού αναπτυξιακού προγράμματος:**

- Προτεραιότητες
- Μέτρα
- Παρεμβάσεις – Τεχνικά Δελτία Παρεμβάσεων.

- **Εκ των προτέρων (ex ante) αξιολόγηση της μελέτης χάραξης αναπτυξιακών παρεμβάσεων, σύμφωνα με τα σχετικά μεθοδολογικά έγγραφα εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.**

Τα παραδοτέα της Α' Φάσης της μελέτης είναι:

Αποτύπωση – καταγραφή και αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης σε όλους τους τομείς, **κατ'αρχήν εναλλακτικές προτάσεις** και ολοκληρωμένη ανάλυση SWOT.

2^ο Μέρος

Περίληψη κειμένου της Α' Φάσης της μελέτης

Στο μέρος Α' της μελέτης

Κεφάλαιο 1: *Πλαίσιο και στόχοι της μελέτης* γίνεται αναφορά στα προβλήματα που παρουσιάζονται στα τρία υπό μελέτη οικιστικά Σύνολα, την ευκαιρία που προσφέρει η ευρωπαϊκή πρωτοβουλία URBAN II για κοινωνική και οικονομική αναζωογόνηση των υποβαθμισμένων περιοχών του Δυτικού παραλιακού μετώπου Ηρακλείου. Σημειώνονται η θετική επενέργεια των ολυμπιακών έργων στην περιοχή Καμινίων και στο παραλιακό μέτωπο. Στόχος της μελέτης είναι η εκπόνηση ενός ολοκληρωμένου σχεδίου που να θέτει τις κατευθύνσεις, οικονομικής, κοινωνικής, πολεοδομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης της περιοχής. Ειδικότερα η βελτίωση της ποιότητας ζωής, η στήριξη των παραγωγικών δραστηριοτήτων, η αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού και η περιβαλλοντική αναβάθμιση της περιοχής.

Κεφάλαιο 2 *Μεθοδολογικές αφετηρίες*, εξετάστηκαν οι βασικές παράμετροι που επηρεάζουν την ανάπτυξη της περιοχής (οικονομικές, κοινωνικές, χωρικές, περιβαλλοντικές, πολιτιστικές) έγινε προσπάθεια μέσω της ανάλυσης να αναδειχθούν οι ιδιαιτερότητες της περιοχής. Έγιναν επαφές με φορείς του Νόμου και του Δήμου για συλλογή πρωτογενών στοιχείων, απογραφή των πολεοδομικών χαρακτηριστικών της περιοχής, συλλογή των δημογραφικών και κοινωνικοοικονομικών χαρακτηριστικών. Με βάση τα παραπάνω υλικά σε συνδυασμό με την εκτίμηση των τάσεων και των αναγκών για την ανάπτυξη της πόλης συνολικά θα προκύψουν οι προτάσεις για την ανάπτυξη της περιοχής.

Κεφάλαιο 3: *Ακριβής προσδιορισμός της περιοχής μελέτης*, γίνεται γεωγραφική οριοθέτηση της περιοχής μελέτης, σε σχέση με την πόλη του Ηρακλείου και η διοικητική σχέση της περιοχής με το Δήμο Ηρακλείου.

Κεφάλαιο 4: *Διάρθρωση μελέτης*, αναλύονται τα μέρη και τα κεφάλαια της μελέτης όπως παρουσιάζεται.

Στο Β' Μέρος της μελέτης

Κεφάλαιο 1: *Φυσιογνωμία της περιοχής μελέτης*, αναλύονται επαρκώς τα χαρακτηριστικά της περιοχής, όπως ο πληθυσμός, η κατάσταση και η θέση της κάθε συνοικίας σε σχέση με την πόλη του Ηρακλείου. Επίσης καταγράφονται τα προβλήματα στην εκτός τειχών συνοικία των Καμινίων, οι διαστάσεις της υποβάθμισης της περιοχής σε όλα τα επίπεδα – πολεοδομικά κτιριακά, περιβαλλοντικά, οικονομικά και κοινωνικά.

Κεφάλαιο 2: *Κοινωνική – Οικονομική εξέλιξη* καταγράφονται τα ιστορικά, δημογραφικά και τα στατιστικά στοιχεία, η κοινωνική σύνθεση της περιοχής και οι οικονομικές τάσεις.

Κεφάλαιο 3: *Κυριότερα προβλήματα της περιοχής* επισημαίνονται το χαμηλό βιοτικό επίπεδο με όλα τα συνεπακόλουθα όπως υψηλός δείκτης ανεργίας (17%) σε σχέση με την πόλη του Ηρακλείου (14%), αποεπένδυση, έλλειψη κοινωνικών και πολιτιστικών υποδομών, έλλειμμα τεχνικών υποδομών, ελλείψεις στην διαχείριση

των απορριμμάτων, ασυμβατότητα πολεοδομικού σχεδιασμού με την πραγματικότητα, ιδιαίτερα στην περιοχή των Καμινίων.

Κεφάλαιο 4: **Υπάρχοντα και Δινητικά πλεονεκτήματα**, εκτιμούνται οι καλές προσβάσεις προς τις τρεις συνοικίες, η ανέγερση κτιριακών υποδομών, η μελέτη για την ανάδειξη της παλαιάς πόλης, τα ολυμπιακά έργα, και έργα υποστηριζόμενα από προγράμματα διευρωπαϊκά (URBAN) – Παλαιά Ηλεκτρική.

Στο Γ' Μέρος της μελέτης

Κεφάλαιο 1: **Μεθοδολογική προσέγγιση**, υπήρξαν δυσκολίες όπως αναφέρεται στην ανεύρεση στατιστικών δεδομένων, έγινε επί τόπου έρευνα για τα δημογραφικά δεδομένα της συνοικίας Καμινίων, και εκ των υστέρων επεξεργασία αυτών των στοιχείων.

Κεφάλαιο 2: **Οικονομική Ταυτότητα της περιοχής**, καταγράφονται οι απασχολούμενοι κατά κλάδο, ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός, η διάρθρωση της απασχόλησης, σύγκριση της περιοχής με τον Δήμο Ηρακλείου και οι ιδιαιτερότητες της Αγ. Τριάδος. Σημειώνεται το διπλάσιο ειδικό βάρος στον τομέα των κατασκευών στην περιοχή Καμινίων σε σχέση με το Ηράκλειο.

Κεφάλαιο 3: **Τομείς και κλάδοι Οικονομικής Δραστηριότητας**, τα στοιχεία προέρχονται κυρίως από το Ε.Β.Ε.Η., αναλύονται στα προβλήματα χωροθέτησης υποδομών, όχλησης, ρύπανσης, οι κλάδοι σε κρίση και οι αναδυόμενοι κλάδοι.

Κεφάλαιο 4: **Υποδομές**, εκτιμάται το δίκτυο κυκλοφορίας, τα μέσα μαζικής μεταφοράς, αναφέρονται οι ρυθμίσεις που προβλέπονται από το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο (Γ.Π.Σ.), οι προτάσεις της Μελέτης για την Παλαιά Πόλη, η θέση της περιοχής σε σχέση με την πόλη, οι τεχνικές υποδομές και τα προβλήματα ενέργειας. Αναφέρονται γενικά συμπεράσματα για τις τεχνικές υποδομές, το φυσικό περιβάλλον (κλίμα, περιβαλλοντικά προβλήματα, έδαφος πράσινο), την ρύπανση της ατμόσφαιρας, την ρύπανση των υδάτων, την αποκομιδή των απορριμμάτων. Επίσης γίνεται εκτίμηση για τις υποδομές εκπαίδευσης, τον τομέα υγείας, τις τουριστικές υποδομές και τις αθλητικές εγκαταστάσεις.

Κεφάλαιο 5: **Δομημένο Περιβάλλον**, αναφέρονται οι χρήσεις γης, οι προγραμματικές κατευθύνσεις του Γ.Π.Σ., η σύγχρονη δόμηση, οι αστικές λειτουργίες και πολεοδομικά θέματα, οι δείκτες του δομημένου περιβάλλοντος, η εξέλιξη της οικονομικής δραστηριότητας, οι συνθήκες πολεοδόμησης της περιοχής, η κυκλοφορία των πεζών και των οχημάτων, η σύνδεση του αστικού ιστού με την θάλασσα, και σχετικά συμπεράσματα.

Στους χάρτες του κεφαλαίου 5 χαρτογραφούνται οι χρήσεις γης, η περίοδος κατασκευής των κτηρίων, η ποιότητα κατασκευής των κτηρίων, ο αριθμός ορόφων των κτηρίων, η αισθητική των κτηρίων, το ανεφάρμοστο ρυμοτομικό σχέδιο της περιοχής Γιόφυρο και τα προγραμματιζόμενα έργα στην περιοχή.

Κεφάλαιο 6: **Πολιτιστικό – Ιστορικό Περιβάλλον**, Γίνεται ιστορική επισκόπηση της περιοχής καταγράφονται τα μνημεία οι αρχαιολογικοί χώροι και τα διατηρητέα κτήρια, όπως και οι χώροι ιδιαίτερης ιστορίας και πολιτιστικής σημασίας. Επίσης καταγράφονται οι πολιτιστικές υποδομές και η έλλειψη πολιτιστικών εκδηλώσεων σε

σχέση με την πόλη του Ηρακλείου, εξάγονται τα σχετικά συμπεράσματα και γίνονται προτάσεις για την αναστροφή των αρνητικών εξελίξεων στην περιοχή. Υπάρχει σχετικός χάρτης με τα παραπάνω αναφερόμενα.

Κεφάλαιο 7: **Διοικητική Οργάνωση – Φορείς**, αναφέρονται η διοικητική σχέση της περιοχής μελέτης με τον Δήμο Ηρακλείου, οι φορείς της πόλης που στεγάζονται στην περιοχή, και εκτιμάται η ανυπαρξία αυτοδιοικούμενων θεσμών αναπτυξιακών φορέων και ουσιαστών πολιτιστικών υποδομών και πρωτοβουλιών.

Κεφάλαιο 8: **Ανάλυση SWOT** (Strengths – Weaknesses – Opportunities – Threats) η (Πλεονεκτήματα - Προβλήματα - Ευκαιρίες – Απειλές), Γίνεται ανάλυση των πλεονεκτημάτων όπως η γειτνίαση με το κέντρο, το μεγάλο μέτωπο στην Θάλασσα, τα υπό κατασκευή έργα υποδομής κλπ. Αναφέρονται τα προβλήματα της περιοχής όπως χαμηλή ποιότητα δομημένου περιβάλλοντος, άναρχη δόμηση, φτώχεια... Καταγράφονται οι ευκαιρίες όπως η αναβάθμιση της παλαιάς πόλης, το πρόγραμμα *Urban II* (Αντικείμενο της Ευρωπαϊκής Πρωτοβουλίας *Urban II* είναι η οικονομική και κοινωνική αναζωογόνηση των υποβαθμισμένων περιοχών των πόλεων και στα πλαίσια αυτά το πρόγραμμα *Urban II* για την πόλη του Ηρακλείου περιλαμβάνει δράσεις που στοχεύουν στην ολοκληρωμένη παρέμβαση στα προβλήματα των υποβαθμισμένων περιοχών και ποικίλουν ιδιαίτερα σε χαρακτήρα και αντικείμενο), οι αθλητικές ολυμπιακές εγκαταστάσεις, οι νέες οδικές προσβάσεις κλπ. Τέλος εκτιμούνται οι απειλές όπως η επικυριαρχία της πόλης στην γειτονιά με ένταση υπερτοπικών δραστηριοτήτων οικονομικών αθλητικών και αναψυχής, οι αλόγιστες παρεμβάσεις στο παραλιακό μέτωπο, ο αποκλεισμός της περιοχής των Καμινίων από το παραλιακό μέτωπο, η συνέχιση της πολεοδομικής αναρχίας, η αποεπένδυση κλπ.

Κεφάλαιο 9: **Αρχικές εναλλακτικές προτάσεις**, Ο προτεινόμενος αναπτυξιακός σχεδιασμός αφορά πρωταρχικά την πολυπληθέστερη συνοικία των Καμινίων, για την Αγ. Τριάδα και τον Αγ. Μηνά υιοθετούνται οι κατευθύνσεις ανάπτυξης και οι προτάσεις της μελέτης της παλαιάς πόλης. Προτείνονται τέσσερα εναλλακτικά σενάρια για την ανάπτυξη της περιοχής. Το πρώτο η εξέλιξη / προβολή των υφισταμένων τάσεων ανάπτυξης, το δεύτερο η ενίσχυση των υφισταμένων τάσεων ανάπτυξης με την προώθηση παρεμβάσεων μεγάλης κλίμακας στο μέτωπο, το τρίτο η ενίσχυση της βιωσιμότητας των βασικών προτύπων ανάπτυξης και οργάνωση της τοπικής κοινωνίας με την ήπια ανάπτυξη των υπερτοπικών χρήσεων και λειτουργιών στο παραλιακό μέτωπο και το τέταρτο ο έλεγχος της ανάπτυξης με αυστηρά περιβαλλοντικά κριτήρια αξιοποίησης των πόρων.

Από αυτά το πρώτο ελαχιστοποιεί τις αναπτυξιακές και ρυθμιστικές παρεμβάσεις και δεν συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί για την περιοχή. Το τέταρτο επίσης πρέπει να αποκλεισθεί επειδή η περιοχή είναι ενταγμένη ανεπτυγμένο αστικό ιστό και επομένως πρέπει να γίνει μια πιο ισορροπημένη διαχείριση των περιβαλλοντικών προβλημάτων. Το δεύτερο σενάριο θεωρείται το πιο δυναμικό επειδή δίδεται έμφαση στην ένταση της ανάπτυξης και θα βασίζεται κυρίως σε μεγάλες παρεμβάσεις στις υπερτοπικές χρήσεις και λειτουργίες. Το δεύτερο επίσης σενάριο έχει το πλεονέκτημα ότι δημιουργεί όρους εντονότερης ανάπτυξης αλλά οι μεγάλες παρεμβάσεις δεν επιτρέπουν την ένταξη και σύνδεση της περιοχής με αυτές επειδή θα υπάρξει αύξηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Το τρίτο σενάριο αναφέρεται στην ενίσχυση της βιωσιμότητας του βασικού προτύπου ανάπτυξης και οργάνωσης της τοπικής κοινωνίας με επεμβάσεις ήπιας έντασης στις υπερτοπικές

χρήσεις και λειτουργίες με στόχο την προστασία, βελτίωση και ανάδειξη / αξιοποίηση των υφισταμένων ανθρωπίνων, παραγωγικών, φυσικών και πολιτιστικών πόρων. Ειδικότερα προτείνεται η απελευθέρωση του παραλιακού μετώπου για ήπιες παρεμβάσεις και περιορισμένη χρήση για αναψυχή και αθλητισμό, σύνδεση του μετώπου με δίκτυα ροής πεζών με τις περιοχές κατοικίας. Σε τοπικό επίπεδο, ενίσχυση του παραγωγικού προτύπου της περιοχής, του χαρακτήρα της γειτονιάς. Απομάκρυνση του γηπέδου Ο.Φ.Η. και αξιοποίησή του, για πράσινο, πολιτιστικές, αθλητικές και κοινωνικές υποδομές. Το μειονέκτημα του τρίτου σεναρίου είναι ότι δημιουργεί χαμηλότερες αναπτυξιακές προσδοκίες. Πλεονέκτημα αυτού του σεναρίου είναι ότι επιτρέπει την ανάπτυξη των υπερτοπικών χρήσεων με την συμμετοχή του τοπικού πληθυσμού και συναρμόζει καλύτερα με τις προτάσεις της μελέτης για την παλαιά πόλη.

Στο τεύχος της μελέτης (**Παράρτημα**) – (του κεφαλαίου 6) γίνεται μια συνοπτική αναδρομή στην ιστορία της πόλης (από την αρχαιότητα έως σήμερα) και καταγράφεται η πολεοδομική εξέλιξη της πόλης με αναφορές στις υπό μελέτη περιοχές.

Επίσης καταγράφονται με την μορφή πινάκων όλα τα δημογραφικά, οικονομικά εθνολογικά κ.λ.π. στοιχεία τα οποία προέρχονται από την Ε.Σ.Υ.Ε.Α. η από επί τόπου έρευνα. Γίνεται σχετική συγκριτική αναφορά των περιοχών που μελετώνται σε σχέση με την πόλη του Ηρακλείου.

3^ο Μέρος

Συμπεράσματα – Παρατηρήσεις – Επιστημονικές – Τοποθετήσεις επί του κειμένου της Α' Φάσης της μελέτης.

Είναι εμφανές ότι έγινε μια πλήρης και αναλυτική συγκέντρωση των στοιχείων εκείνων που χρειάζονται για τη παραπέρα συνέχιση της μελέτης για την επιβολή ενός ολοκληρωμένου Σχεδίου που θα θέσει τις κατευθύνσεις οικονομικής, κοινωνικής, πολεοδομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης της περιοχής.

Στο κυρίως τεύχος της Α' φάσης όλα τα στοιχεία της ανάλυσης που έχουν καταγραφεί ταξινομούνται, αξιολογούνται και χρησιμοποιούνται για συμπεράσματα και προτάσεις όπως αναφέρεται και την μεθοδολογική προσέγγιση από τους μελετητές.

- Παράλληλα με αυτά τα στοιχεία έχουν μελετηθεί και λαμβάνονται υπ' όψιν όλες οι μελέτες που αφορούν την πόλη του Ηρακλείου (Γ.Π.Σ. , Μελέτη Παλαιάς Πόλης, τα Ολυμπιακά έργα, ο Β.Ο.Α.Κ.)

- Όσον αφορά τις περιοχές Αγ. Τριάδας και Αγ. Μηνά υιοθετούνται κατ' αρχήν οι προτάσεις της εγκεκριμένης μελέτης της Παλαιάς Πόλης με την προοπτική εμπλουτισμού τους και ανάδειξη εξαρτήσεων και δυναμικών που μπορούν να αναπτυχθούν μεταξύ των περιοχών εντός και εκτός των τειχών της πόλης.

- Το τεχνικό μέρος της μελέτης έχει συνταχθεί σύμφωνα με τις προδιαγραφές της προκήρυξης και τις συμβατικές τους υποχρεώσεις. Παρατηρήσαμε όμως και επιστημονάμε ότι λείπει ο αναλυτικός κατάλογος του μελετητικού υλικού που χρησιμοποιήθηκε όπως επίσης δεν υπάρχει ο πίνακας των φορέων του Νομού και του Δήμου από όπου ζητήθηκαν και συγκεντρώθηκαν τα πρωτογενή στοιχεία (σελις Α4).

- Το ποσοστό έρευνας που συμμετείχε στην έρευνα πεδίου 4% εκτιμάται και από εμάς ότι είναι μικρό αλλά επαρκές προκειμένου να γίνει μια προσέγγιση των του πληθυσμού των περιοχών αυτών.

Τέλος όσον αφορά τις κατ' αρχήν προτεινόμενες εναλλακτικές προτάσεις ανάπτυξης των περιοχών αυτών συμφωνούμε ότι από τις 4 προτάσεις η δεύτερη και η τρίτη είναι οι πιο κατάλληλες για την επίτευξη των στόχων του προγράμματος URBAN II στις περιοχές αυτές.

Τα μέλη της ομάδας

Αρναουτάκη Μαρία Αρχιτέκτων

Νεονάκης Γιάννης Αρχιτέκτων M.Sc.

Τρουλλινού – Τζωρτζακάκη Άννα Αγρ. Τοπ. Μηχανικός

Ηράκλειο, Ιούνιος 2004